

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2020-09-07 kl. 15:00-15:25
Plats	Stadshuset vån 7, 7046
Beslutande ledamöter	Roko Kursar (L) (1:e vice ordförande) Torbjörn Tegnhammar (M) (2:e vice ordförande) Anders Rubin (S)
Övriga närvarande	Andreas Norbrant (Stadsdirektör) Tomas Barring (Chefsjurist) Jonas Rosenkvist (Avdelningschef) Anna-Lena Alnerud (Sekreterare)
Utses att justera	Torbjörn Tegnhammar
Justeringen	
Protokollet omfattar	§541

Underskrifter

Sekreterare	
	Anna-Lena Alnerud	
Ordförande
	Roko Kursar	
Justerande
	Torbjörn Tegnhammar	

§ 541 Utredning av stadens områden med anledning av förordningsändring och ny anmälan om områden som ska undantas asylsökandes eget boende inför 2021

STK-2020-1063

Sammanfattning

Sedan den 1 januari 2020 gäller att asylsökande person som bor i eget boende (EBO) i ett område med socioekonomiska utmaningar, som huvudregel, inte har rätt till dagersättning eller särskilt bidrag enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). Vilka områden som omfattas av regleringen bestäms genom ett anmälningsförfarande där vissa, av regeringen utpekade kommuner, kan anmäla till Migrationsverket att en eller flera delar av kommunen ska omfattas av regleringen. I en ny förordning, Förordning om ändring i förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. som trädde i kraft den 15 augusti 2020 har vissa ändringar gjorts i anmälningsförfarandet till Migrationsverket. Länsstyrelsen ges möjlighet att förhindra att en kommun anmäler ett område om det står klart att områdets sociala och ekonomiska förhållanden inte motiverar en anmälan och deras yttrande är bindande för kommunen. Förordningsändringarna innebär att redan anmälda områden för undantag av asylsökandes eget boende kommer att upphöra vid utgången av år 2020, vilket föranleder denna nya anmälan.

Stadskontoret föreslår att 48 av Malmös 91 RegSO-områden anmäls till Migrationsverket för att undantas asylsökandes eget boende med fortsatt rätt till ersättning. Detta motsvarar 97 av Malmös 192 DeSo-områden.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner förslag om undantagna områden enligt förändringar i förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. med innebörd att samtliga områden i Malmö undantas för eget boende och att anmälan enligt blankett skickas till Migrationsverket.

Beslutsgång

Ordförande Roko Kursar (L) anmäler följande yttrande och yrkar om ett reviderat förslag till beslut:

"Anmälan av områden att undantas från EBO med anledning av förordningsändring
Sedan 1 januari 2020 gäller att asylsökande personer som bor i eget boende (EBO) i ett område med socioekonomiska utmaningar som huvudregel inte har rätt till dagersättning eller särskilt bidrag enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). Områdena bestäms genom att utpekade kommuner anmäler till Migrationsverket att en eller flera delar av kommunen ska omfattas av regleringen. Förändring av förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. som trädde i kraft 15 augusti 2020 innebär att redan anmälda områden för undantag av asylsökandes eget boende kommer att upphöra vid utgången av 2020, vilket föranleder en ny anmälan.

Möjligheten för asylsökande att bosätta sig i eget boende lanserades som en frihetsreform 1994. Tanken var att lagen skulle bidra till en snabbare etablering av nyanlända i Sverige genom att minska omhändertagandet och förbättra för integrationen. Ambitionen var god, men idag vet vi att konsekvenserna många gånger har varit negativa. Asylsökande som väljer att bo i eget boende i storstäder där det råder bostadsbrist bosätter sig oftast i redan trångbodda områden.

Ett misslyckat EBO leder ofta till flyttkaruseller, osäkra boendeförhållanden och segregation. De som drabbas allra hårdast är barn, med risk för dålig boendemiljö, negativ skolpåverkan och långsiktigt negativa effekter för samhället. Dagens obefintliga kontroll av det egna boendet bidrar dessutom till framväxten av en svart bostadsmarknad. Detta är en orimlig ordning som måste stävjas.

Malmö har, ända sedan lagen infördes, varit en av de största EBO-kommunerna i landet. Systemets baksida har under decennier varit tydliga i flera bostadsområden och de negativa konsekvenserna har kunnat skönjas i de skolor och klassrum som allra mest behöver stabilitet. Därför har Malmö stad också varit en av de tydligaste kritikerna av systemet under flera årtionden. I Malmö är det tydligt att EBO har bidragit till segregation och social misär.

Mottagandet av nyanlända som beviljats uppehållstillstånd i Malmö har länge bestått av personer som redan under asylprocessen valt att bosätta sig i eget boende. Fler kommuner måste bidra för att svenskt mottagande ska vara socialt hållbart och ge asylsökande bättre integrationsförutsättningar.

Under våren 2020 beslutade kommunfullmäktige i Malmö att hela staden skulle omfattas av undantaget om EBO. Som skäl angavs bland annat:

- *Socioekonomiska faktorer:*
Även om det finns en variation mellan olika delar av Malmö så uppvisar staden totalt svagare socioekonomiska siffror än riksnittet. Detta försvårar integrationen.
- *Bostadsmarknad, trångboddhet och risk för handel med svartkontrakt:*
Lagändringen syftar till att skapa förutsättningar för asylsökande att välja boende i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande och till att de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende ska minska. Det råder stor brist på bostäder med lägre hyror i Malmö och de senaste åren har såväl bostadspriser som hyror stigit kraftigt. Med tanke på nivån av dagersättning som asylsökande har rätt till (71 kronor/dag för ensamstående vuxna och 61 kronor/dag för vuxna som delar hushållskostnader) finns det risk att lagändringens syfte motverkas genom exempelvis handel med hyreskontrakt och ökad trångboddhet, om EBO fortsätter att gälla i Malmö. Det är viktigt att urvalet av områden bidrar till att lösa problematiken för såväl individer som för samhället och att förändringar inte innebär att dagens negativa effekter av EBO kan fortleva.

Dessa argument kvarstår, trots ändrad förordning.

Malmö stad vill också understryka vikten av att ta erfarenheterna från kommunens gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltning i beaktande. Förvaltningen uppger att uppemot hälften av brevkickens till eleverna inom vuxenutbildning inte kan levereras eftersom många använder sig av c/o adresser. Om inte hela Malmö (en geografisk tät stad med korta avstånd mellan stadens olika delar) undantas, finns risken att problematiken med trångboddhet och svartkontrakt fortsätter. För att ett system där enbart vissa delar av Malmö undantas ska fungera i praktiken erfordras betydande kontroller av adressuppgifter från Migrationsverkets sida.

Malmö är en av världens mest internationella städer. Här bor människor med rötter i 184 olika länder. Mångfald och öppenhet är en central del av stadens identitet. Malmö är också en av de kommuner i landet som genom åren har tagit ett mycket stort ansvar för svenskt mottagande. Även fortsättningsvis kommer staden att ta ansvar och bidra till ett mottagande där både den asylsökande och samhället ges goda möjligheter till en väl fungerande integration. För att detta ska ske behöver rätt förutsättningar finnas på plats. Därför bör hela Malmö undantas från eget boende.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner förslag om undantagna områden enligt förändringar i förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. med innebörd att samtliga områden i Malmö undantas för eget boende och att anmälan enligt blankett skickas till Migrationsverket."

Samtliga ledamöter instämmer i förslaget och ordförande finner att arbetsutskottet beslutar bifalla det reviderade förslaget.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200831 Utredning av stadens områden med anledning av förordningsändring och ny anmälan av områden som ska undantas asylsökandes eget boende inför 2021
- Bilaga 1, Statistiskt underlag och sammanfattning
- Vägledning till kommuner om underlag inför länsstyrelsens yttrande om områdesbegränsning
- Nya regler för anmälan av områden med sociala och ekonomiska utmaningar gällande eget boende för asylsökande (EBO)